

SOCIALIST

Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 35.

Ljubljana, dne 29. avgusta 1924.

II. leto.

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej — Oglasi po ceniku.

Izhaja vsak petek popoldne. Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo. Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta šte. 2, pritličje.

Pokrajinski zbor.

Na temelju § 29. pokrajinskega pravilnika SSSJ se sklicuje na dan

5. oktobra 1924

zbor pokrajinske organizacije SSSJ za Slovenijo.

Pokrajinski zbor se bo vršil v Mariboru z naslednjim dnevnim redom:

1. Konstituiranje zbora.
2. Poročilo predsedstva.
3. Poročilo tajništva.
4. Poročilo blagajne.
5. Konsolidacija delavskega pokreta v Sloveniji.
6. Politični položaj in delavstvo.
7. Volitev pokrajinskega načelstva in nadzorstva.
8. Slučajnosti.

§ 30. Pravico udeležiti se pokrajinskega strankinega zbora imajo:

a) delegati krajevnih organizacij izbrani na krajevnih skupščinah izvoljeni potem glasovanja z večino glasov.

Organizacije volijo do 50 članov po enega in za vsakih nadaljnjih 50 članov še po enega delegata in enega namestnika; ostanki do 30 članov imajo pravico še do enega delegata in namestnika. Število članov se računa po povprečnem številu članov, za katere je krajevna organizacija za poslednje tri mesece pred sklicanjem pokrajinskega zbora odračunala odgovarjajoči prispevek pokrajinskemu odboru;

Krajevne organizacije smejo izvoliti za svoje delegate tudi člane drugih krajevnih organizacij vendar pa ne sme imeti en delegat več kakor pet glasov.

b) člani pokrajinskega načelstva in njega računski pregledniki;

c) po en predstavnik strankine parlamentarne delegacije, izbran v področju Slovenije;

Kaj pa organizacija?

Predvsem moramo konstatirati, da organizacija ni sama sebi namen, marveč le orodje, pomoček, s katerim skuša osovatoelj organizacije doseči svoj namen. Nož, škarje, so tudi orodje, in sicer koristno orodje, toda norcu jih ne smeš dati v roke, če ne ti postane to orodje, ki je potrebno, v njih rokah škodljivo, nevarno.

Delavski pokret ima tri glavne vrste organizacij. Politične, strokovne in gosposdarske. Vse te tri vrste organizacij imajo po naših načelih dolžnost, da pospešujejo socialistično prepričanje in razredni boj. Poleg tega imamo še kulturne organizacije, h katerim spadajo tudi športne in telovadne, ki pa imajo končno isti namen, kakor one tri omenjene glavne skupine.

Logično tej bazi, imajo vse organizacije, ki jih snuje socialistični razredni proletarijat v glavnem eno in isto nalogo, vendar s to razliko, da deluje vsaka v svojem odkazanem delokrogu za isti končni cilj; naravno morajo torej vse organizacije delati sporazumno in z namenom, da druga drugo podpira s svojim delom pri celotnem pokretu.

Socialistična stranka ima kot politična stranka svoje organizacije, ne zaradi tega, da pobira strankini davek, marveč zaradi tega, da širi z njimi socializem, da vodi z njimi razredni boj. — Strankini davek je potreben le zaradi tega, da stranka vzdržuje z njim svoj tisk in lažje vodi akcije in boj. Jasno je torej, da je tak prispevek, če ga sklene organizacija, za člana obvezen, ni pa s tem rečeno, da si s plačevanjem strankinega davka, progresivnega ali

d) predstavnik glavnega strankinega odbora, predstavniki osrednjega in pokrajinskih glasil;

e) predstavniki oblastnih zastopstev. Zastopniki od a) do d) imajo na zboru sedež in glas, vendar nikdar v zadevah svojega delokroga. Zastopniki pod e) imajo na strankinem zboru le posvetovalen glas.

Prostor in čas pričetka pokrajinskega zbora se bo naknadno priobčil.

Opozarjamo vse krajevne organizacije, da izvolijo pravčasno v smislu § 30. pravilnika pokrajinske organizacije SSSJ za Slovenijo delegate za pokrajinski zbor.

Imena izvoljenih delegatov je poslati najkasneje do 21. septembra 1924 na Pokrajinsko tajništvo SSSJ, Ljubljana, Vidovdanska cesta 2, da se jim bodo izstavile začasne delegatske izkaznice.

Pravčasno je tudi poslati predloge in eventuelne resolucije za pokrajinski zbor.

Članski imeniki. V svrhu verifikacije mandatov je potrebno, da predloži vsaka krajevna politična organizacija po svojem delegatu članski imenik verifikacijskemu odboru na pokrajinskem zboru.

STATUT Socialistične stranke Jugoslavije in PRAVILNIK pokrajinske organizacije SSSJ za Slovenijo je dotiskan.

Opozarjamo vse krajevne organizacije in pa tudi člane, da si ga nabavijo.

Cena posameznemu izvodu je 3 Din.

Pokrajinsko strankino načelstvo SSSJ za Slovenijo.

jo socializem in se hočejo zanj boriti kot razredni bojevniki.

Navedez je to razlaganje nekoliko odurno in marsikomu utegne biti celo zoperno; toda povedati je treba to jasno, ker zmagujejo danes v naši javnosti preveč paragrafi, zapovedi in sklepi raznih socialističnih in nesocialističnih koncilov, skoro prav nič se pa ne naglašajo glavni momenti, ki znači socialistične organizacije, to je prepričanje članov in volja poučiti sebe in množice, ki prihajajo v socialistični pokret in organizacije, kaj je socializem in kaj je razredni boj. Organizacije se morajo prijeti zavedati, da denar ni socializem, pa tudi ne razredni boj ter da organizacija postane šele tedaj pravi bojevni član socialističnega pokreta, če dela s prepričanjem za cilje socialističnega razrednega boja.

Naglašali smo že zgoraj, da morajo vse organizacije socialističnega pokreta delovati sporedno za isti namen. Ali se to vrši danes pri nas? Ne! Tako odgovarjamo danes kratko. In to, da delo teh organizacij ni usmerjeno sporedno, vzajemno, to je dokaz, da deloma pokret ni na pravi poti. Imamo delavske ali socialistične organizacije, ki vodijo boj druga proti drugi. Povejte, kdo bi mogel trditi, da je to socialistični razredni boj, če se pa ta boj vrši med delavskimi organizacijami samimi? Le naivnež bi mogel trditi, da je tak po-

Odprite bolnice!

Ker hoče imeti jugoslovanska buržuazija dovolj kanonov, polna skladišča pušk in municije, zato je tudi v letošnjem proračunu določila za vojaštvo milijardne vsote. Te milijarde pa je določila vlada za vojaštvo na račun socialno-političnih ustanov, na račun šolstva in zdravstva.

Bolnice, ki so že ves čas po vojni preživljale stalne krize, so morale vsled letošnjega proračuna poseči po skrajnem sredstvu: uprave bolnic so omejile sprejem bolnikov na najnujnejše slučaje. Sedaj oskrbujejo bolnice samo toliko bolnikov, kolikor je denarja, kolikor je proračunsko predvideno, ne pa toliko, kolikor se jih dejansko javi in kolikor jih dejansko bolniške oskrbe in bolniške nege potrebuje.

Vsled tega se ponavljajo naravnost neverjetni slučaji. Vezana po proračunu, odklanja bolnica težko bolne, nujne bolniške oskrbe potrebne bolnike. Bolniku gnije vsled tuberkuloze noga, siromak prestaja nepopisne muke, bolnica pa ga odkloni, ker slučaj ni »smrtno nevarno« in bi sicer prekoračila svoj proračun. Da pa bo proračun gotovo obveljal in naj povzroča še tako gorje, zato je upravitelj osebno odgovoren, da se proračun ne prekorači.

Take proračune ustvarja buržuazija v današnjih dneh! Ko je vojna povzročila večjo umrljivost, ko je jetika, škrofuloza zavzela neverjetne dimenzije in je ni skoro družine, da bi ta ali oni ne bolehal na jetiki.

K temu pa se pridružujejo še nevdružne socialne prilike. Kje in kako

kret socialistični pokret. Delavci, socialisti z enakimi interesi in nameni še povrh, pa se lasajo med seboj kakor paglavci. Tukaj mora vsakdo opaziti prvi hip, da je tak »razredni« boj zlobna komedija in igračkjanje z delavsko usodo.

Vse to, kar smo tukaj navedli, nam pove, da morejo tvoriti socialistične organizacije socialisti, ki so prepričani v svoji duši in oni pripadniki, ki spoznavajo, da je razredni boj pot, po kateri pride zatirani rod do pravičnejših družabnih razmer, ter imajo namen hoditi iskreno po tej poti.

Ne zanikamo pa, da stranka mora imeti politične organizacije. Zavedamo se prav dobro pomena političnih organizacij. Važne so, in prav zaradi tega jim je posvetiti največjo pažnjo glede na vršitev dolžnosti do celotne organizacije, zlasti pa glede na to, da dejansko vrši ono misijo, ki jo ima socialistična organizacija, to je: da širi socialistično prepričanje, goji in pospešuje delavsko solidarnost in je pripravljena tudi na sodelovanje v razrednem boju.

Šele takrat, ko bomo smatrali svoje organizacije za socialistične postojanke, trdnjave, iz katerih se širi socializem in solidarnost delavskih razrednih bojevnikov, bomo lahko z veseljem pokazali nanje: To so naše socialistične organizacije!

naj se zdravi delavec, ki niti svojega stanovanja nima! Kako naj ozdra delavec, ki živi in živetari v luknjah, kamor ne posije božje sonce! Pa, kaj briga to jugoslovansko buržuazijo!

Lepo je slišati predavanja zdravnikov. Priporočajo, da se bolnik izolira, in prepreči infekcija. Bolnik pa niti v bolnico ne more!

Kaj pomaga, če se ugotovi, da leži bolnik v temni, vlažni sobi, da spe z jetičnimi v isti sobi njegovi otroci, njegova žena, če pa ni mogoče, da se reši tudi družina pred obolenjem, pred infekcijo.

Zdravstveni odsek je priredil higijensko razstavo in velike letake, ki priporočajo čuvanje pred jetiko! Vse to hvalevredno delo pa ne bo in ne more roditi sadov, če bo vladi proračun za ljudsko zdravje zadnja briga in če bo vlada štedila za kanone pri ljudskem zdravju!

Kljub temu pa se vlada ni prav nič pomišljala, ko je v uradniškem zakonu določila prosto zdravljenje za državne nameščence, v istem trenutku pa omejila izdatke za zdravstvo na minimum.

Vsled tega postopanja je najbolj prizadet delavec. Bogati sloji se lahko zdravijo v zdraviliščih. Kaj njim mar, če so bolnice zaprte. Delavcu, ki je navezan na dnevni zaslužek svojih rok, pa ni vseeno, koliko časa traja njegova delanezmožnost. On mora čim najprej doseči svojo delazmožnost, da reši družino gladu in bede!

Vedno kriče in vpijejo jugoslovanski kapitalisti: več dela; le delo nas bo re-

Pravo

Schichtovo milo z znamko 'Jelen'

je priljubljeno pri vseh varčnih gospodinjah.

Pravo samo z imenom »Schicht« in z znamko »Jelen«.

šilo. Na drugi strani pa zapirajo bolnice in onemogočajo najhitrejšo upostavitve delazmožnosti.

Jugoslovanska buržuazija se igra z zdravjem delavskega razreda in mu odreka celo bolniško oskrbo in moderni zdravniški vešči odgovarjajočo zdravniško pomoč.

Ko so klerikalci bili še v opoziciji, takrat so ravno zaradi bolnic sklicali protestni shod. Pa so ropotali in protestirali zaradi nezadostnih sredstev za bolnice in Stanovnik je kar z grozo privođoval, kako slabo in nezadostno so dotirane naše bolnice.

V blaznici na Studencu nimajo električne luči, je robantil takrat Stanovnik. Sedaj so klerikalci v vladi. Vemo, da niti malo ne bodo zboljšali sedanjih razmer.

Slejkoprej se bo zopet pokazalo, da bo moralo delavstvo misliti na svojo rešitev samol. Klerikalci in druge meščanske stranke se ne brigajo za potrebe delavskega razreda. Vsaj črpa lahko kapitalizem novih svežih delovnih sil za svoj profit! Onemoglih, oslabeledih in obolelih delavcev pa kapitalizem ne potrebuje.

v tem, da trdi, da je Divac glasoval za — Pašiča. Zebot je bil še drzen, ter je izzival, češ, tu sedaj jih imate socialistel! Kje je Bahun, da bi slišal? Pa nobenega razsodnega delavca ni bilo na shodu v klerikalni banki, ki bi imel poguma poslancu in obrekovalcu Zebotu povedati, da laže in obrekuje. Seveda pa Zebot ni povedal, da ni v Davidović - Koroščevi deklaraciji niti črke za delavstvo. Niti črke o soc. politiki. Pač pa je ta vlada tako sestavljena, da vzbujajo največji odpor. Delovanje ministrov, za notranje zadeve, za pravosodstvo in prosveto, je v črno knjigo zapi-

sano. Kaj pa minister za socialno politiko? Mlad Turek?! Končno so baje železničarji soglasno glasovali za zaupnico dr. Korošcu. Mi to vzamemo na znanje in hranimo to poročilo kakor smo si že več takih reči shranili za poznejše čase. Železniški delavci pa imajo že prvi uspeh nove vlade zaznamovati in sicer v tem, da so jim zvišali davek na plače!

Op. ur.: Kdor bi od Zebota ne pričakoval banditstva in falotstva, ta bi pokazal, da maklatur in kreatur Zebotove sorte še ne pozna.

Kandidatne liste so vložene.

Do sedaj so vložene 3 liste v Mariboru. Upamo, da jih več ne bo, ker so famoznega viteza zagorskih zvonov dejali pod ključ. Prvo listo tvori blokovski ričet, ki je strašen nestvor in katerega se celo nekateri narodnjaki sramujejo. Nobeden noče priznati očetovstva bloka. Mi pa vemo, da sta izvirna očeta dva direktorja tiskarn, ki sta si silna nasprotnika v svetovnem naziranju, edina pa na enem polju in sicer na polju izkoriščanja delovne sile. — Dr. Jerovšek, duhovnik in ravnatelj Detela, demokrat sta si segla v roko in si prisegla zvestobo, da ne bo nobeden plače zvišal, ako bi njuni sužnji to zahtevali. In, ker se je ta kartel posrečil, so bili duhovni oče tako vzhiceni, da so predlagali drugi kartel in to je skupna kandidatska lista. Živela Orjuna, Živela Orlji, Živel profit. Nič ne de, če se stari g. Rosina kujajo in če to dr. Reismanu v glavo ne gre. Zato pa zastopijo to reč tembolj g. ata Kukovec, ki so sploh ponudili klerikalizmu — »Burgfriedenc« na celi črti. Ampak, kar pada v oči je to, da ni nosilec liste tisti, ki bi imel postati župan, ampak, da so umnega prekajevalca svinjskega mesa postavili na peto mesto. To bi naj bil trik za volilce. Ampak volilci

tudi niso končno sami telički, da ne bi tega opazili.

Klerikalizem je največji sovražnik človeštva. Za mesto Maribor bi bila največja sramota, če bi mu klerikalec županoval, pa če tudi samo za kratko dobo. To bi bil neizbrisljiv madež v zgodovini tega lepega mesta.

Mi socialisti bomo hudiča z belcebubom pobijali. Poslužili se bomo enostavno »Jutrovih« argumentov, pa ne bo ostalo niti enega dobrega lasu na klerikalni grbači. Narodni moment tu ne pride v poštev, ker ga je itak že dr. Kukovec vrgel v koš in ker klerikalci niso narodni, saj so se v raznih občinah zvezali z Nemci. Pa tudi poslanec Zebot intervenira za nemške navijačce, ko bi imeli iti v zapor! (Posneto po »Taboruc«.)

Kot druga je vložena lista proletariata, katerega ogroža združena buržuazija v bloku kakor tudi še za enkrat samostojni nemški kapitalisti, ki so vložili kot tretji svojo listo, katero vodi dr. Mühlisen. Naj se grupirajo kapitalisti, kakor se hočejo. Ako se delavci ter javni nameščenci zavedajo kaj so in kam spadajo, tedaj bo zmaga njihova.

Živela svoboda!

Doli kapitalizem!

Žebotova demagogija in železničarji.

Klerikalni poslanec Zebot je sklical v Mariboru javen železničarski shod, na katerem je gobeždal tudi znani Beltram. Nesrečnega Beltrama so sicer klerikalci že parkrat vrgli skozi vrata, pa privlečejo ga iz stare šare zopet nazaj, kadar jim trda prede. Zebot je mislil, da je prišla zanj sedaj konjunktura pri železničarjih, ko je na krmilu klerikalna vlada. Železničarji se nahajajo še vedno v hudi stiski, ker so jih vse vlade sedaj vodile samo za — nos.

Na žalost so železničarji še vedno dovzetni za najhujšo demagogijo in Zebot je prišel saj za trenutek na svoj račun. Zebot pa se je na shodu poslužil takih sredstev, ki so do skrajnosti umazana in absolutno nevedna vsaj

napol dostojnega človeka. Dočim je povzdigoval Zebot svojo stranko v deveta nebesa, je ob enem blatil socialiste predvsem pa sodruga Divaca. Rekel je: »Sedaj vam bom pa nekaj povedal, kar vas bo zanimalo. Ko se je vršilo v skupščini glasovanje o deklaraciji Davidovičeve vlade, je edini soc. poslanec Divac glasoval proti. Glasoval pa je Divac za Pašičevo vlado, ki vam je toliko gorja prizadejala.«

Obrekovanje je banditstvo!

Res je sicer, da s. Divac ni glasoval za deklaracijo Davidović-Korošec-Spahove vlade. Čez to se lahko čudi tip ala Zebot in tudi nezavednih delavcev bo morda nekaj, ki tega ne zapopadejo. Toda lumparija Žebotova leži

Otroci mestnih nižin.

Petja se je prebudil vsled šuma, ki ga je povzročalo premetavanje nad njim. Plašno je pogledal izpod postelje ter opazil materine suhe noge, ki so visele nad njegovo glavo. Bleda svetloba je prodirala z dvorišča in čumnata se mu je zdela tuja, grozeča.

Nad Petjkovo glavo se je nekdo premetaval in težko sopesel, a nekdo drugi je polglasno preklinjal in hropel. Postelja se je zibala in škripala, kakor da je živa. Petja je odrevenel v svojem kotu, pritisnil zajčka k slabotnim grudim, kot da ga hoče ščititi ali, kakor da sam išče pri njem zaščite.

— Daj sem, prokleta! — je slišal Petja.

Bil je to pritažen, zloben glas tujca.

— Daj, ali te zadavim! —

Aksinja je rjovela ko zver v pasti, zvijala se pod telesom tujca, in kadar se je mogla malo osvoboditi, je hripavo preklinjala. In materin glas, poln hladne zlobe, je vznemirjal Petjka, ki je s strahom čakal konca.

— A... ti grizeš! — je kriknil tujec.

Slišal se je top udar.

Postelja se je stresla in Petja je videl, kako je mati padla vznak s postelje, votlo udarila z glavo ob tla, zga-

nila s trepalnicami in obležala nepremično. Bila je kakor mrtva, polnaga in spačena, v umazanih cunjah strgane srajce.

Odrevenelo je Petja gledal trenutek mater. In naenkrat ga je nekaj zadelo v srce, — kakor kaka dolga, ostra igla. In to ga je tako zabolelo, da je skočil in zakričal. Kričal je brez besed, s prodirajočim visokozvenečim glasom.

A tujec je stal pred njim v sukni in brez kape. Divje je gledal bled in razmršen in v velikih očeh se mu je bral nepremagljiv strah.

Nato se je, bojazljivo se ozirajoč, pomikal k durim, snel z žeblja kapo, ter tiho smuknil na dvorišče.

Aksinja je napol odprla oči in se oprezno ozrla. Potem je vstala, vsedla se sklonjeno na postelj in skrila obraz v dlani. In tako je sedela.

Čudna, trenutna tišina ju je obdajala.

Naenkrat se pa Aksinja zgane ter se nepričakovano čudno zasmije.

— hi — hi — hi — hi! —

Uprla je lakti ob kolena in sklonjeno sedela, pogled uprt nekam pred sebe, veselo se smejoč.

— hi — hi — hi — hi! —

Vskočila je, začela plesati, ter neprenehoma se smejoč šla iz čumnate.

Petja je stal v kotu kakor majhen klopčič brez življenja.

Londonska pogodba.

Londonska konferenca, ki jo je povzročil s svojo intervencijo Mac Donald je končala z uspehom. Dawesov načrt glede reparacijskih stroškov in vojnih obveznosti zlasti napram Belgiji in Franciji je bil sprejet. Ne Francija, ne Belgija in ne Nemčija se niso mogle upreti moralnemu pritisku Macdonalda, ki je z vso odločnostjo hotel rešiti to vprašanje v interesu svetovnega miru. K uspehu konference je pripomoglo tudi dejstvo, da je v Franciji na čelu vlade Herriot, ki ima mnogo več razumevanja za dobre mednarodne odnose, kakor jih je imel Poincare. Po zaključku konference je nastalo važno vprašanje, kakšno stališče bodo zavzeli parlamentari udeleženi držav. In videli smo, da tudi v parlamentih niso želi ne francoski ne nemški nacionalisti posebne slave, dasi so uprizorili izprva silno gonjo proti londonskemu dogovoru.

Francoski parlament je sprejel poročila vlade o konferenci z veliko večino na znanje, nasprotno pa je v nemškem državnem zboru tudi večina za sprejem londonskih dogovorov, toda nacionalisti in komunisti onemogočajo zborovanje državnega zbora. Očividno je torej, da bo nemški državni zbor razpuščen ter se bodo v najkrajšem času vršile nove volitve.

Francija je del porurskega ozemlja že izpraznila, ostali del pa zapusti z vojaštvom sukcesivno. Nemčija je dosegla moratorij in striktno pogodbo, po kateri bo plačevala odškodnino. Vrhutega dobi posojilo v znesku 800 milijonov, da se s tem kapitalom opomore gospodarsko. Konferenca je uredila s tem dogovorom zadevo kapitalistov, kljub temu pa je dogodek zgodovinske važnosti, ker se je s to pogodbo prepredila neposredna vojna nevarnost.

Mirovni načrt Macdonaldov. Macdonald namerava aranžirati novo mirovno konferenco, ki naj napravi obvezno razsodišče za mednarodne in meddržavne spore. To razsodišče naj bi bilo pooblaščenno razsojati končno veljavno ter eventualno prisiliti državo, ki bi se

Politični pregled.

ne podredila razsodišču za mednarodne spore eventualno prisiliti tudi z orožjem, da izvrši njegove sklepe. Na tak način bi bilo mogoče pričeti z razoroževanjem.

Sestanek zastopnikov male entente v Ljubljani. Na potu v Ženevo, kjer se bo vršila v prihodnjih dneh seja zveze narodov, se je ustavil čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš v Ljubljani in se sestal z zunanjim ministrom dr. Marinkovičem na kratko konferenco. Na konferenci bosta ministra baje razpravljala o predlogu zveze narodov, da se ukinejo na Dunaju, v Budimpešti in Sofiji stalne zavezniške komisije, ki so nadzirale izvedbo mirovnihih pogodb. Češka, naša in rumunska zunanja politika takemu predlogu nasprotuje in da bo združeni odpor čim jačji in uspešnejši, zato se bosta posvetovala Marinković in Beneš. Da si bosta obljubila tudi tokrat »prisrčno« zavezništvo in prijateljstvo, se razume. Da bosta na intimni večerji »izmenjala« svoje misli, se tudi razume. Da pa ne bosta razpravljala o sklepih Londonske konference in s tem nastali zunanjepolitični konstelaciji, tega se pa ne razume. Morda bosta imela tudi časa, da bosta govorila še o sovjetski Rusiji?

Pred francosko - ruskimi pogajanjmi. Ker je Rusom uspelo skleniti prilično ugodno pogodbo z angleško vlado, hoče sedaj Rakowski poizkusiti svojo srečo tudi v Franciji. Tekom prihodnjih dni bo prišel Rakowski v Berlin, odtod pa potoval v Pariz in začel s posvetovanji o morebitni francosko - ruski pogodbi. Ko bo že ves svet sklenil pogodbe z Rusijo, takrat pa bomo pričapljali tudi mi, zatrjujoč in besedikajoč, da smo vedno »iskreno« želeli urejenih odnosov s sovjetsko Rusijo. Ej, ej, še je Spalajkovičev v našem zunanjem ministrstvu!

Novo latorike beograjskih komunistov. Sodruga Vanderwelde iz Belgije je prišel v Beograd, da tam predava o položaju socialističnega proletariata. Kakor pa so komunisti v Ljubljani vprizorili pretep na shodu s. Sassenbacha, tako je tudi beograjska komunistična ko-

naslonjeno s hrbtom ob skladovnico drv, na bregu reke.

Petja je stal pred stričkom, brezbrizen in molčeč, ter gledal, ne da bi trenil z očesom. In kar mu je govoril Goršanin, ga ni najmanje zadelo, bilo mu je tuje in oddaljeno.

— No, zdaj pa imaš mamico, — je govoril čevljar in stisnil Petjka med kolena, držeč ga za ozka plečica. — A te je zapustila ničvrednica, a? In odšla... V en moment! No? in kaj pa zdaj? Kako misliš, pasji sin? Ziveti treba? Ziveti bo treba, pravim? N-da.. Zdaj, moj dragi je vse eno — idi krast. A mati tvoja je daleč, je ne dosežeš! Doživela je, njuhala tobak, polizala smetano, a zdaj, — konec.

Čevljar se je na nekaj spomnil in dvignil oživljeni obraz.

— Ah, zlodej...? Veste, da jo bodo raztelesili... Trebah ji bodo razmesarili, čreva preobrnil in bodo gledali kaj je v njih... Dasi itak vsakdo vé — kaj... Eh, ti malček! Razumeš? To, prijatelj, je življenje. Živela je, hudiče lovila, z bolhami se vojskovala in niti pasji sin se ni hotel spomniti, da je na svetu človek — Aksinja. Zdaj pa, ko je umrla, se pa vse za njo zanima. Še po črevah ji brzdajo, češ, ni li kaj otrovanega v njih... Eh, malček! — Čevljar je umolknil in se zamislil.

— Ne boj se, dobro se bova imela. Nič ne maraj... —

In je skočila, zaplesala in pela:

»V beli kikeljci, rdeče obrobljeni, me je ljubil dragi. Zdaj ga pa več ni.

Ha, prijateljček moj mili, Te pusti pozdraviti in je naročila, da bi še dolgo in zdrav živel.

Čevljar je prišel pijan in vesel ter povedal Petjku novico. Preteklo noč je Aksinja umrla, njeno truplo so našli

manda ukazala, da se razbije Vanderweldov shod. Komunisti pač ne preneso kritike, njim je divjanje in razbijanje edin argument. Nam je tako početje prav. Bo vsaj tem preje spoznal še oni del proletariata, ki sledi parolam komunističnih prvakov, da zanj v taki družbi ni mesta. Ravno vsled takega početja je večina delavstva uvidela, da komunistično početje ne gradi pota v socializem. — Pa, kakor je svoboda govora zabranjena socialistom v Rusiji, tako hočejo pritlikavi, brezpomembni jugoslovanski komunisti omejevati svobodo govora socialistom na delavskih shodih.

Preganjanje socialistov v Rusiji. Kakor poročajo ruski časopisi, je odšel te dni poseben vlak s 427 socialisti v gubernijo Vjatko, kamor so bili proggnani na povelje državne policije. Med izgnanimi se nahaja mnogo zastopnikov svobodnih poklicev, dalje delavci, kmetje in vaški učitelji. Nedavno pa smo čitali oklic ruskih socialistov na mednarodni proletariati, ki pripoveduje, kako se godi v izgnanstvu ruskim socialistom. Brez obleke, ob nezadostni hrani prestajajo najhujše muke. Ni ga skoro jetnika, ki bi ne bolehal na jetiki. Nalezljive bolezni se širijo in skoro ni upanja, da bi se vrnil vsaj del onih, ki jih je komunistična vlada pregnala.

Program čehoslovaškega parlamenta za jesensko zasedanje. Za jesensko zasedanje čehoslovaškega parlamenta je izdelala vladna večina že točen program, ki je v prvi vrsti gospodarske in socialno - politične naravi. V prvi vrsti bodo nadaljevali z razpravo zakona o splošnem socialnem zavarovanju. Nato pa bo prešel parlament k razpravi o rednem proračunu za leto 1925 in vladni krogi upajo, da bodo spravili proračun še tekom leta pod streho. Kaj pa je z dnevnim redom našega jugoslovanskega parlamenta. Gonili bodo znova staro lajno o treh narodih, gonili in premlevali bodo državno - pravne za-

deve, interpelirali o suspenzijah in kritvah ustave, za gospodarska, socialno-politična vprašanja pa naš parlament gotovo ne bo imel časa. Carinsko politiko bo vodil kak ministrski komitet, finančno politiko bo vodil kak borzni špekulant, promet pa bo urejeval — profesor. To so lepi, najlepši izgledi za bodočnost.

Kongres komunistične balkanske federacije. Komunistična balkanska federacija, kateri pripadajo komunistične stranke Bulgarije, Jugoslavije, Rumunije in Grške, je imela sedaj v Moskvi svoj kongres. Na kongresu so ugotovili, da je politični položaj na Balkanu skrajno vznemirljiv. Po mnenju federacije je Bulgarija zrela za meščansko vojno. V Besarabiji, Sedmograški in Dobrudži pa da vre med prebivalstvom. Komunistična balkanska federacija je sprejela resolucijo, ki izraža, da se bo upostavilo kar najtesneje sodelovanje med balkanskimi komunističnimi strankami in angleško, francosko in avstrijsko komunistično stranko.

Manjšinska vprašanja na konferenci medparlamentarne Unije. Na plenarni seji medparlamentarne Unije sta govorila o manjšinskem vprašanju tudi predsednik bulgarske skupine, bivši minister Malov in jugoslovanski delegat Agatonović. Nato je razpravljala konferenca o vprašanju parlamentarne kontrole zunanje politike. Za nemško delegacijo je govoril profesor Schücking, ki je izvajal: Narodi nočejo vojne. Vojno si želi samo manjšina. Vsled tega morajo dobiti narodi odločilen vpliv na zunanjo politiko. Prvi predpogoj za to pa je demokratična ustava. Le Doyer je podpiral v imenu francoske delegacije Schüchlingova izvajanja in je predlagal mednarodno volilno pravico, da se izvoli mednarodni parlament, ki naj bi razpravljal in sklepal o mednarodnih vprašanjih.

Pridiga na peto nedeljo po Bin-kostih:
»Proti božji milosti grešiš ubogi kmet če hočeš da se ti bo dobro go-

dilo na svetu sedaj, ko so prečastiti gospod Korošec na vladi.« Trpite sedaj in molite, na drugem svetu pa boste prejeli zasluženo.»

skupno kandidatno listo, ne da bi bili vprašali volilce ali pa računali s prepričanjem njihovim, dasi bi morali vedeti, da se nahajajo te stranke v strastnem boju med seboj. Blok, ki so ga sklenili orjunaši in klerikalci, ima pa še drugo značilno potezo, namreč to, da hočejo demokratični orjunaši mariborsko občino izročiti klerikalcem, to je stranki, proti kateri kličejo boga in vraga na pomoč ter o katerih vedno pišejo, da so največji sovražniki države in napredka naroda. Zaraditega se ne bomo prav nič čudili, če bo ta blok igral v zgodovini mariborske občine precej klaverno vlogo. — To so načela — Pavlihe, ne pa resnih strank!

Živinsko mučenje trgovskih vajencev. V torek popoldne je peljal mlad, nedorasel vajenec mimo pošte težko naložen voziček proti kolodvoru. Na vozičku je bilo par težkih bal blaga, kaj čuda, če je ravno pred pošto fantiček obtičal in se mučil, da bi spravil voziček naprej. Voziček je spravil naprej šele, ko mu je prišel mimoidoči pasant na pomoč. Imamo policijo, da prepreči trpinčenje živali. Naj bi tudi pogledala, kako se dnevno trpinčijo po cestah mladi trgovski in obrtniški vajenci, ki vlečejo in vlačijo težke, za mlada, šibka telesa pretežke tovore. Da je lahko vsakdo videl, čegav je bil dotični voziček, je bil označen s firmo i. s.: Premelč, manufakturna trgovina v Dalmatinovi ulici. Kdaj bodo vendar učni gospodarji videli tudi v vajencu človeka! Človeka, ki tudi zasluži obzirnosti!

Najnesramnejši lažnjivec je klerikalni poslanec Žebot. — Po poročilu »Slovenca« je na shodu v Mariboru trdil brezvestno laž, da je sodr. Divac v narodni skupščini glasoval za Pašiča. Kdor je v Radniških Novinah bral prekrasen govor s. Divca, ki ga v prihodnji številki priobčimo v izvlečku, je spoznal, kako pravilno stališče je s. Divac zavzel in bo vedel tudi pravilno oceniti brezvestno Žebotovo lažnjivost. Obžalujemo tiste mariborske železničarje, ki kakor backi nasedajo nesramni Žebotovi demagogiji.

Na smrtno uro se bodo kesali. Tajnik Bernot je napisal v »Napreju«, da se bodo kapitalisti na smrtno uro kesali, ker niso plačevali progresivnega davka. Manjka še samo to, da napiše, koliko bodo trpeli v vicah ali peklu taki nespokorni grešniki. Ja, ja, to je socialistična učenost.

Prva polomija narodnega bloka. V Mariboru in okolici so se združile slovenske meščanske stranke pod firmo nacionalnega bloka. To združitev opravičujejo, češ, da je treba, da se obvaruje Maribor in njegova okolica nemškega vpliva in onemogoči Nemcem, da bi dobili Maribor ali pa okoliške občine v svoje roke. V Mariboru so se pobratili samostojni demokrati s klerikalci, klerikalci z narodnimi socialisti,

skratka: vsa mešana in sprta družba se je znašla na skupni kandidatni listi. — V Studencih pri Mariboru je preстал ta mešana in zmešana nacionalni blok svojo prvo preizkušnjo. Reči pa moramo: to preizkušnjo je nacionalni blok slabo preстал. Pogorel je na celi črti in občina bo kljub skrajnemu naporu vseh zvezanih meščanskih strank še vnaprej — rdeča! Za narodni blok slabo znamenje, za socialistični proletariati Maribora pa naj bodo volitve v Studencih nova spodbuda, da bo tudi v Mariboru doživel nenaravni in za vsako pozitivno delo nespodobni nacionalni blok svoj neizogibni fiasko. Zato pa: Krepko na delo za rdeči Maribor!

Slovesnost v Surdulici. V mestu Surdulici, ki leži ob bolgarski meji, so priredili zadnjo nedeljo veliko slovesnost. Izkopali so kosti onih, ki so bili v vojni po bolgarskih vojaki ustreljeni in umorjeni. Slovesnost je bila aranžirana po beograjski vladi in treba je pripomniti, da se je slovesnosti udeležil tudi slovenski klerikalec dr. Kulovec. Take slovesnosti so povsem neprimerne. Kaj je naše razmerje do Bolgarije že pre-dobro, in zato je treba znova osvežiti skeleče rane, vsekane po kruti vojni vihrji? Kaj je to »slovanofilsko«, da se z vsem pompom in šumom oznanja in spominja, kako je kralj Slovan Slovana? Kaj bi ne bilo bolje, da se žalostna zgodovina sedaj ne odpira in naj čas izleči rane, čas izuči zapeljano ljudstvo? Morda bo ta slovesnost rodila ta učinek, da bo tudi macedonski brat videl, kako strašna je grozota vojne. Slovesnost v Surdulici naj bi izvenela v apel za mir, apel za pomirjenje. Ker pa je bila prirejena, da se znova neti sovraštvo, mesto ljubezni, zato je bila neprimerna in odnošajem do Bolgarije kvarna.

Ugotovitev. »Tabor« je poročal, da je Komavli govoril v imenu »neodvisnih« komunistov, oziroma socialistov, kar seveda ni res, ker teh v Ptujju sploh ni. Sodruga Šegula in Komavli sta govorila kot pristaša Socialistične stranke Jugoslavije, v smislu zahtev in načel, ki jih stranka v vprašanju oblastnih samouprav zavzema.

Originalna kontrola. Na Grškem so za volitve pogruntali originalno kontrolo, da preprečijo vsakršno goljufijo pri volitvah. Pri volitvah bodo namazali vsakega volilca, ki bo prišel volit, z neko patentirano snovjo, ki je ne bo mogel nihče izbrisati in se šele v dveh dneh posuši. Tako bodo skušali preprečiti, da bi kdo dvakrat volil. Pri nas take kontrole ne nameravajo uvesti, pač pa so že proučevali, če bi ne kazalo, da se uvede za volitve taka kontrola, kot so jo izvajali v stari Avstriji pri cesarskih konjih, katerim so vžgali na stegna ne bedra cesarsko začetno črko.

Obsevanje s kremensko svetilko. — Okrožni urad za zavarovanje delavcev je v svojem ambulatoriju Gradišče št. 2

Tedenske vesti.

Kje je rudarska oblast?

Ves slovenski proletariati, posebno pa rudarski, živi še vedno pod vtisom grozne in strašne nesreče, ki se je pripetila v Jakilovem rudniku v St. Janžu. Pa, zastoj je proletariati pričakoval, da bo rudarska nadzorstvena oblast z energično roko posegla vmes in odredila vse mere, ki so potrebne, da se zavaruje rudarjevo življenje. Zastoj je tudi proletariati pričakoval, da bo rudarska oblast pozvala na odgovornost krivce, in jih brez ozira na njihove visoke, z denarjem in špekulacijami dosežene socialne položaje, vtaknila v zapor. Zastoj je pričakoval proletariati, da bo vršila rudarska oblast svojo dolžnost.

Niso se še posušile solze po St. Janški katastrofi, že je nesreča v rudniku pri Rogatcu zahtevala pet človeških žrtev. Pa, ker je proletariati brez odpora prenesel St. Janško katastrofo, zato so meščanski časopisi sicer priobčili to vest, kakor priobčijo vest, da je poginil bogatašev konj na cesti. Pa ostalo je vse pri starem in kljub ponovni nesreči nismo slišali še do danes o nobenih ukrepih s strani rudarskih oblastev.

Rudniški katastrofi v St. Janžu in Rogatcu sta pokazali, da je nujno potrebno, da se vsi rudniki, v katerih obstoja nevarnost ognja ali pa nevarnost eksplozij, najstrožje in najvestnejše nadzorujejo.

Zato pa sme in mora rudarsko delavstvo od rudarskih oblastev zahtevati, da nemudoma in brez odlašanja pregledajo vse rudnike in preiščejo, če so podjetja ukrenila vse varnostne, sedanjemu stanju rudarske tehnike odgovarjajoče mere za slučaje požarja in eksplozije. Prokleta dolžnost rudarskega glavarstva je, da nemudoma odredi, da izvrše podjetja vse one mere, ki so potrebne, da se nevarnost ognja, eksplozij in zastrupljenj prepreči.

Dr. Henrik Tuma v Ljubljani. — S. dra. Henrika Tuma poznajo socialisti v Sloveniji in tudi drugod že dolgo let. Po vojni se je naselil najprej v Trstu in pozneje zopet v Gorici. Dr. Tuma je prišel leta 1876 v Postojno kot učitelj. Z nenavadno marljivostjo pa je študiral dalje in je končno napravil gimnazijske in pravne izpite. Nato je služ-

boval pri sodnji v Trstu in Tolminu. Zaradi svojih političnih nazorov je moral pustiti državno službo, leta 1900 pa je otvoril v Gorici odvetniško pisarno, kjer se je gibal v narodnih krogih ter se posvečal gospodarstvu. V mlajših letih je prepotoval kot domači učitelj mnogo sveta, se izobraževal ter priučil več modernim jezikom. Socialističnemu pokretu se je pridružil v Gorici ter je postal bolj pasiven šele po komunističnem razkolu. V slovenski socialnodemokratični stranki je imel ves čas v Ljubljani izredno velik vpliv. Nameraval je ostati v Gorici, toda italijanska vlada je odklonila njegovo prošnjo za opejjo, dasi je bival tam 46 let. Njegov prihod iskreno pozdravljamo, ker je vedno nastopal kot inteligenten in visokonaobražen mož taktno in organizatorično.

Bernotova morala.

Svoj čas je imel Bernotov Naprej za odgovornega urednika dijaka Antona Podbevška. — Kot odgovorni urednik je imel dolžnost, da je nosil kazensko odgovornost za vsebino Napreja — seveda pa ni imel nobenega vpliva na vsebino lista, ki jo je določal edinole Bernot. — Podbevšek je bil kot odgovorni urednik večkrat tožen zaradi žaljenja časti in zaradi zanemarjanja uredniške pazljivosti. Pri eni taki razpravi je bil obsojen na plačilo kazenskih stroškov. Naravno je, da bi te stroške moral plačati Bernot kot lastnik lista. Ker pa se je Bernot med tem sprl s Podbevškom, ni hotel prevzeti plačila teh stroškov in se je raje pustil tožiti pred meščanskim sodiščem, ki je razsodilo tako, da mora dotične kazenske stroške poravnati — dijak Podbevšek. — Tudi značilno za moralo Zvonimira Bernota, da pušča plačevati stroške za grehe svojega Napreja druge ljudi, ki dotičnih grehov sami niso zakrivali. —

Mariborske občinske volitve se vrše že v treh tednih, a kljub temu še ni opažati pravega volilnega boja, kar je končno popolnoma naravno. Kako naj agitirajo orjunaši za klerikalce in nasprotno. Sklenili so voditelji strank za občinske volitve pobratimijo in določili

privedil štacijo za obsevanje s kremen-sko svetilko. Obsevanje se vrši vsak delavnik od 11. do 12. ure in sicer ob ponedeljkih, sredo in petkih za moške, ob torkih, četrtkih in sobotah za ženske člane in svojce. Obsevanje je zlasti uspešno pri rahličnih obolenjih (angleški udnici otrok) kirurški tuberkulozi (jetiki kosti, sklepov, žlez, kože) in skrofulozi. Clani in svojci, ki žele biti deležni tega zdravljenja, se imajo zglediti pri pristojnem uradovem zdravniku.

Celje. — Dvodnevni izlet na Mozirsko planino. Opozorjamo vse sodruge, ki se zanimajo za planinske izlete, da priredijo celjski sodrugi v nedeljo dne 7. in 8. septembra na Mozirsko planino dvodnevni izlet. Odhod v nedeljo zjutraj ob 8.40 uri s Savinjskim vlakom do Paške vasi (cena 10.50 Din). Nazaj iz Soštanja v ponedeljek ob 18.50 uri (cena 14 Din). Seboj je vzeti za dvakratno skupno kosilo 30 dkg mesa in pol kilograma koruznega zdroba, čebulje, paprike, soli in eno žlico masti. Obleka navadna, poleg tega vsak en plašč ali pa lahko odejo. Prvi dan prenočišče na Mozirski planini, drugi dan pa izlet na sv. Križ. Soštanske sodruge vabimo, da se nam na sv. Križu pridružijo. Na planini je dobro preskrbljeno; namesto vina bo dovolj dobrega in zdravega mleka in proste zabave. — Natančnejša pojasnila se dobe pri s. Korenu.

Svoboden hrib.

Prijetne vesti za revmatike.

Po svetovni vojni trpi tisoč in tisoč ljudi od težkega revmatizma in išče leka po raznih kopališčih. Medtem je znano, da je iznašel mladi ruski zdravnik in bakteriolog dr. Rahlejev lek Radio-Balsamica, (izvanredno sredstvo proti revmatizmu vseh vrst. Lek dr. Rahlejeva temelji na principih proteinove terapije, napravljen pa je kot zunanje zdravilo. Pri vporabi leka Radio-Balsamica revmatične bolečine takoj prenehajo in nastopi popolno ozdravljenje.

Radio-Balsamica ima tudi to prednost, da je absolutno neškodljiv za srce, ne pušča nobenih sledi ne na koži, ne v organizmu in po njegovi vporabi se cel organizem popravlja, o čemur svedočijo priznanja tako profesorjev, kakor zdravnikov in izlečenih bolnikov. Bolniki, ki so se zdravili cela leta z raznimi zdravili in po kopališčih, so se ozdravili z dvema do tremi steklenica-

mi tega čudotvornega leka. Lek se izdelava in dobiva v laboratoriju dr. Rahlejeva, Beograd, Kosovska ulica 43.

Opozorilo brezposelnim! Državna borza dela v Ljubljani naznanja vseli brezposelnim brez razlike spola, če so oni ročni, duševni ali navadni (nekvalificirani) delavci, da se kot taki osebno ali pismeno priglašajo pri Državni borzi dela. Osebno se je priglašati onim, ki bivajo v mestu ali okolici one Borze dela, v katere delokrogu bivajo in jim je pri vpisu predložiti potrebne isprave (delavsko knjižico, spričevala, domovinski list i. dr.) Onim pa, ki javijo svoj prigras pismeno, je navesti natančno ime in priimek, bivališče, rojstno leto, stan (samski, oženjen), število nepreskrbljenih otrok, pristojnost, poklic (da-li je specialni delavec in v čem), kakšno plačo zahteva, koliko časa je brez dela ali službe in kje želi delo. Nepravilne navedbe brezposlenca izključujejo od posredovanja dela.

Iz stranke.

SEJA pokrajinskega načelstva in nadzorstva se bo vršila v soboto dan pred pokrajinskim zborom 4. oktobra 1924 v Mariboru.

OBRAČUNI pokrajinskemu tajništvu SSJ za Slovenijo priključenih organizacij za čas od septembra 1923 do inkl. julija 1924.

Organizacija:	Obračunala Din
1. Braslovče	24.38
2. Breg pri Ptuj	331.30
3. Celje	3508.15
4. Guštanj	1068.50
5. Križe pri Trziču	78.—
6. Ljubljana	4101.78
7. Ljutomer	170.—
8. Marenberg	313.—
9. Maribor	7148.80
10. Muta	2501.88
11. Oplotnica	902.—
12. Pobrežje	160.87
13. Prevalje - Leše	805.45
14. Ptuj	877.09
15. Radvanje	333.90
16. Ruše	128.75
17. Studenci	230.37
18. Sv. Miklavž	269.42
19. Šoštanj	276.—
20. Store	556.25
21. Tržič	242.75
22. Vič-Glince	262.60
23. Zagorje	977.—
24. Karčevina	282.40
25. Org. posameznih	105.—

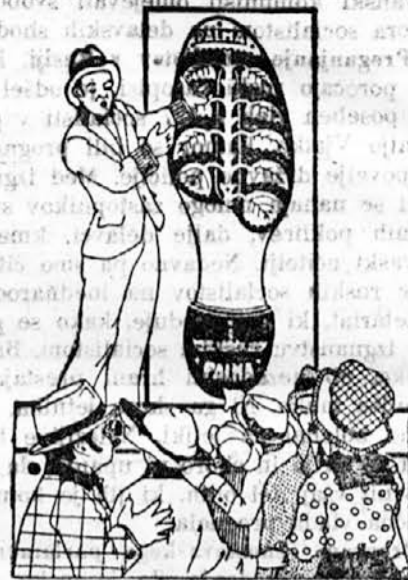
Skupaj Din 25.653.64

Krajevne politične organizacije Braslovče, Križe pri Trziču in Tržič so prenehale delovati.

Celje. — Člansko zborovanje se bo vršilo v nedeljo dne 31. avgusta ob 9. uri v dvorani pri zelenem travniku, s sledečim dnevnim redom: 1. občinske

volitve v mestu, referent s. Stravs. 2. izgraditev organizacije in razširjenje našega tiska, referent s. Koren; 3. razno. Sodrugi in sodružice! Pridite sigurno vsi, ne zanašajte se, da se bo vse tudi brez Vas izvršilo. Odločali boste o važni taktiki našega nadaljnega delovanja. V skupnem sodelovanju in v strogi disciplini zmagujemo. Pripeljite seboj svoje tovariše in jih organizirajte! Vstop brez strankine legitimacije ne bo dovoljen.

Franjo Koren, predsednik.

Palma podpetniki in podplati so najboljši!

Proda se skoraj nov

pletilni stroj

št. 8/60 znamke Wedermann. Kje, pove uprava.

Prva Mariborska delavska pekarna r. z. z. o. z. v Mariboru, Tržaška cesta št. 37-38, telefon šte. 324. Ustanovljeno leta 1898. — Moderno in higijensko urejena pekarna priporoča svoje okusno in vedno sveže pecivo v polni teži. Pecivo se dostavlja tudi na dom.

Izdajatelj:

Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.
Odgovorni urednik:
France Vidmar.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin.

Od slej se

razlikuje izvrstni, iz davna preizkušeni »Pravi FRANCKOV« kavni pridatek od ponarejenih proizvodov tudi že na zunaj po novi, rjavomodro-beli etiketi. — Na tej se posebno iztičejo karakteristični znaki razlikovanja, ki so: im »Franck« in »kavni mlinček«.

»Pravi« FRANCK : z mlinčkom« zahvaljuje svojo splošno priljubljenost izvrstnemu aromu in prijetnemu okusu ter svoji izdatnosti in tečnosti.

Konfekcijska tovarna FRAN DERENDA & CIE.
družba z o. z., Ljubljana. Pisarna Emonska cesta št. 8. Tovarna: Erjavčeva cesta št. 2 nasproti dramskega gledališča. Telefon interurban št. 313 in 249. Brzoiavi: Derenda. Najstarejša, najmodernejša in največja tovarna moških, deških in fantovskih oblačil, ter vsakovrstnih uniform po predpisanih krojih — Konkurenčne cene. Zanesljivi in prvovrstni delavci dobe delo profi kavciji tudi na dom.

»Vinocet« tovarna

vinskega kisa, d. z. o. z. Ljubljana nudi

najokusnejši in naj-finejši namizni kis iz pristanega vina.

Dobiva se v vseh podružnicah Konzumnega društva za Slav.

Štampilje

iz kovine in gumija izdeluje **graverski zavod Sitar & Svetek** Ljubljana, Sv. Petra cesta 13

Prva mariborska pekativna zadruga čevjarških izdelkov r. z. z. o. z. v Mariboru, Oražnova ulica št. 4. Izdelovalnica moških in ženskih čevljev. — Popravila se točno in solidno izvrše.

Veletrgovina usnja brata Moskovič, Ljubljana

priporoča svojo veliko zalogo tu- in inozemskih izdelkov po najnižjih cenah. Usanovljeno leta 1888

Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina

Gaspari & Fanning, Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

»JADRAN«

terpentinovo čistilo za čevlje, ker je najboljšje.

Ako čistite čevlje edino le z »Jadran« kremo, si prihranite mnogo denarja.

Vaši čevlji ne razpokajo, ostanje mehki in trpežni

Tone Malgaj

pleskar za stavbe in pohištvo, sobo- in črkoslikar, se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

DELAVNICA: Kolodvorska ulica št. 6 in Celovška cesta št. 121.

Naročila se sprejemajo v Kolodvorski ulici 6.

ZASTONJ

ne, pač pa po zelo nizkih cenah dobite vse kuhinjske potrebščine, kakor raznovrstna kleparska, kotlarska, kovinostiskarska ter ključavničarska dela in druge predmete pri zadrugi

Jugometalija

r. z. z. o. z. splošna kovinska industrija Ljubljana, Kolodvorska ulica 18 Telefon št. 729

Denite v juho in pr kuhe krepčilo hrane

»JUHAN«

imate iz prepro-tih jedil izvrstno, zdravo in redilno hrano.

Siegel & drug

d. z. o. z.

tkalnica plátnenega in bombažnega blaga

Ljubljana, Dunajska c. 31

Svitavy (Č. S. R.)

Wien (Nem. Avstr.)